

Jeste li na Facebooku?

Grupna analiza, ali i većina drugih psihoterapijskih tehnika, ne obaziru se previše na komunikacijske promjene u današnjem vremenu, pospješene tehnološkim napretkom. Psihoterapeuti kao da još uvijek žive u nekom prijašnjem svijetu računajući da ništa ne može promijeniti važnost osobne komunikacije, bilo u individualnom ili grupnom *settingu*. Jednako tako psihoterapijske okvire uspostavljaju i održavaju u okruženju tog svojeg svijeta, ponekad zanemarujući što se izvan njega događa. Činjenica da su društvene mreže uvelike promijenile komunikacijske navike nove generacije još je uvijek za psihoterapiju *terra incognita*, a najveći ustupak je razmatranje mogućnosti psihoterapije putem *Skypea*. Ovlašnim pretragama na uobičajenim bazama podataka ne nalaze se radovi ili istraživanja koja bi povezala ova područja. Fenomenom društvenih mreža bave se unatrag desetak godina sve više istraživači iz područja psihologije i sociologije, no psihoterapeuti nisu pokazali većeg interesa. Ovo govorim sa zadržkom, s obzirom da neki časopisi koji se bave psihoterapijom nisu uključeni u veće baze podataka.

Evo nekoliko vinjeta iz supervizija edukanata tijekom proteklih mjeseci koja su me nagnala na razmišljanje o procesima kojima svjedočimo.

1. Kolegica opisuje pacijenta kojeg namjerava uključiti u grupu. Nakon anamnestičkih podataka koje je skupila u intervjuu navodi: „Nakon svega otišla sam malo provjeriti njegov status na *Facebooku*. I iznenadila sam se što ga sve interesira, a nije o tome govorio. Osim toga rekao je da nema nikakvu vezu, a stalno stavlja svoje slike s nekom djevojkom...” Nakon mog upita zašto je imala potrebu provjeriti njegov profil, iskreno začuđena rekla je: „Ali ja to za svakog napravim, kako to mislite zašto?”
2. Kolegica kaže da joj je pacijent poslao zahtjev za prijateljstvom i ne zna kako bi se s time nosila. Obično je sve zahtjeve prihvaćala, a za ovaj se nećka. No smatra da je i odbijanje loša opcija za odnos s pacijentom.
3. Kolegica je otkazala svoju terapijsku grupu jer je išla na jedan stručni skup. Obavijestila je članove grupe da neće imati grupu, ali nije rekla razlog. Na sljedećoj seansi članovi grupe su je dočekali s pitanjem: „Kako je bilo na Lošinju, uživali ste na simpoziju i kupali se... Sve smo vidjeli na *Facebooku*...” Najprije je

bila zbunjena, a potom se sjetila da je njena kolegica objavila slike sa simpozija i s plaže na svojem profilu. Osjetila se vrlo nelagodno .

4. Kolegica je nakon duljeg vremena shvatila da njena grupa ima specifičnu „alternativnu grupu“, onu na *Facebooku*, koja je vrlo aktivna. To je saznala kada su joj članovi grupe slučajno rekli da će poruku neprisutnom članu poslati preko zajedničke stranice. Sjetila se da ništa o tome nije rekla članovima na početku rada grupe u sklopu pravila grupnog rada.
5. Član koji je napustio grupu nakon duljeg vremena rada u njoj, nastavio je s intenzivnim „druženjem“ sa članovima grupe na *Twitteru*. Terapeutkinja nije sigurna kako da to razumije i tumači. No, ta činjenica ju smeta.
6. Članovi grupe rekli su kolegici da ju prate na *Facebooku*. Zanimalo ih je je li uredila novi stan kako je to objavila na svojem profilu. Nakon toga počela je razmatrati ograničavanje svog profila, ali je počela i birati što će staviti na njega, posebno kada su slike u pitanju. Nije joj se sviđala pomisao da članovi grupe imaju uvid u njenu obitelj i aktivnosti u slobodno vrijeme. Stavljanje slika na svoj profil joj je ranije bilo zadovoljstvo, a sada se u tome osjeća ograničenom.

Moram priznati da nisam znala dovoljno dobre odgovore i sugestije na ove dileme. One su me zatekle s obzirom da nisam veliki *Facebook* ljubitelj, a vjerojatno dijelom i zato jer društvene mreže nisu prirodno okruženje moje generacije. Međutim, jesu prirodno okruženje onih koji mi dolaze u superviziju. Očito ograničenja na koja smo navikli više nije moguće provesti. Danas je privatnost, pa i privatnost psihoterapeuta, kategorija koja ima sasvim drugu dimenziju od one kako je to bilo još prije desetak godina. I psihoterapija ne može tražiti odgovore od autoriteta koji su živjeli u nekim drugim vremenima. Prilagodba novim komunikacijskim mogućnostima nešto je što bi trebali pokušati razmatrati, razumjeti i istražiti.

Međutim, moguće je da su moje dileme tek znak generacijskog jaza kojeg u psihoterapiji povijesno nekako teško prihvaćamo i razmatramo.